

ca

De raad luistert 14-10-2024

Wmo

 **SAMEN
BOUWEN
SAMEN
STERKER**

Doel en opzet van de bijeenkomst

- Welkom
- Wat is de Wmo?
- Waarom staat de zorg onder druk?
- Wat speelt er?
- Wmo: de cijfers
- Waar willen we naartoe?
- Wat is daarvoor nodig?
- Wat betekent dit voor de raad?

Doel en opzet van de bijeenkomst

- Welkom
- Wat is de Wmo?
- Waarom staat de zorg onder druk?
- Wat speelt er?
- Wmo: de cijfers
- Waar willen we naartoe?
- Wat is daarvoor nodig?
- Wat betekent dit voor de raad?

Wat is de Wmo 2015?

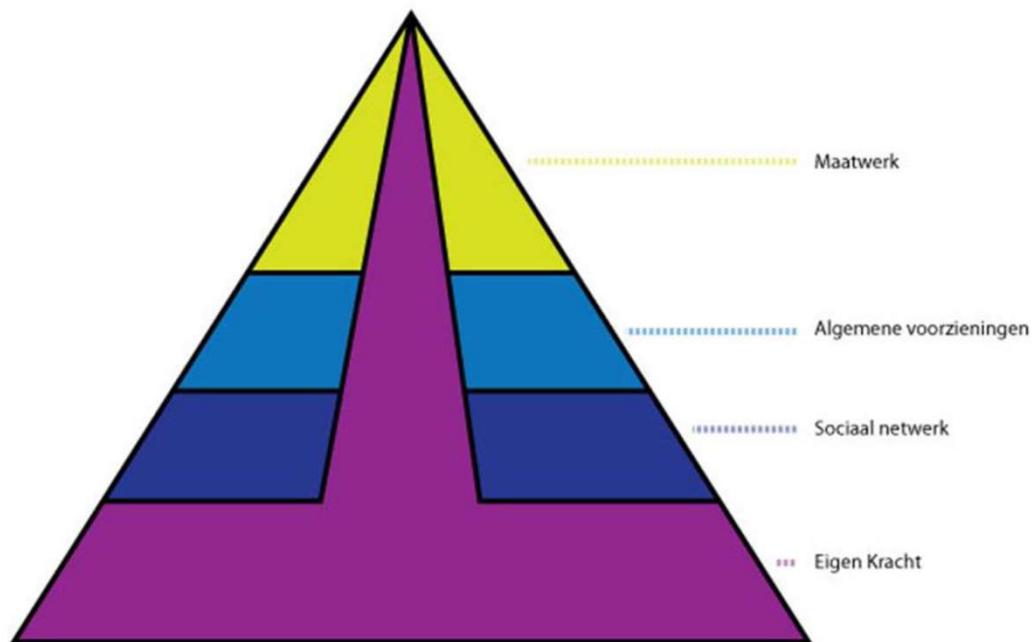
Het Nederlandse zorgstelsel (landelijke cijfers)

Zvw	Jeugdwet	Wlz	Wmo
“Mensen behandelen” 	“Zorg, hulp en ondersteuning voor kinderen tot 18 jaar” 	“Mensen zonder perspectief op genezing verzorgen” 	“Mensen met een beperking ondersteunen bij participatie in de samenleving”
€ 64,2 mld.	± € 7,4 mld*.	€ 36,8 mld.	± € 9,2* mld.

Bron: VWS en CBS Statline

*Rijksbegroting 2023

Voor wie is de Wmo bedoeld?

Doel

- het ondersteunen van de *zelfredzaamheid* en de *participatie* van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving
- bieden van beschermd wonen en opvang

Wat zijn Wmo voorzieningen?

Algemene (vrij toegankelijke) voorzieningen, o.a.:

- Inlooppunten en ontmoetingscentra (de Ontmoeting, t' Kardeeltje, de Aanloop)
- Klussendienst
- Maaltijdservice /Boodschappendienst
- ANWB Automaatje
- Mantelzorgondersteuning
- Inloopspreekuur Geld & Recht
- Onafhankelijke cliëntondersteuning

Foto: 't Kardeeltje

Wat zijn Wmo voorzieningen?

Maatwerkvoorzieningen (geïndiceerd):

- Ambulante begeleiding
- Dagbesteding en bijbehorend vervoer
- Huishoudelijke ondersteuning
- Hulpmiddelen, zoals (elektrische) rolstoel, scootmobiel, driewieler, tillift
- Woningaanpassing, zoals traplift
- Beschermd wonen
- Maatschappelijke opvang
- Deeltaxi

Foto: scootmobieldag 2024

Doel en opzet van de bijeenkomst

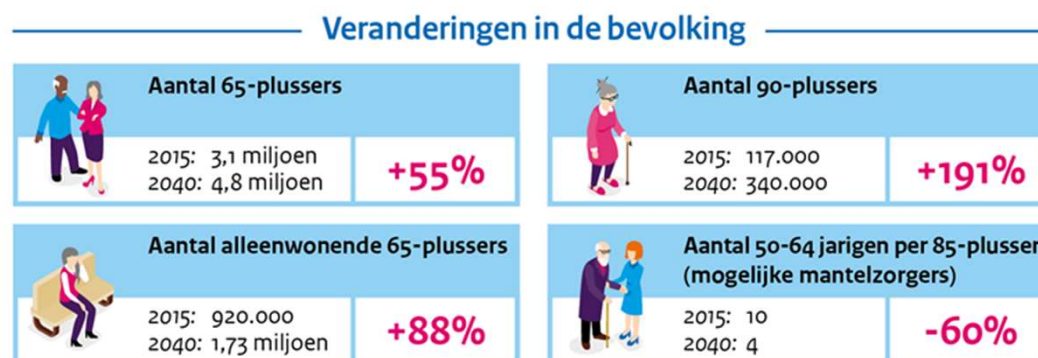
- Welkom
- Wat is de Wmo?
- **Waarom staat de zorg onder druk?**
- Wat speelt er?
- Wmo: de cijfers
- Waar willen we naartoe?
- Wat is daarvoor nodig?
- Wat betekent dit voor de raad?

Houdbaarheid van de zorg

De zorg in Nederland staat onder druk. Daar zijn meerdere oorzaken voor:

- Dubbele vergrijzing

Bron: RIVM

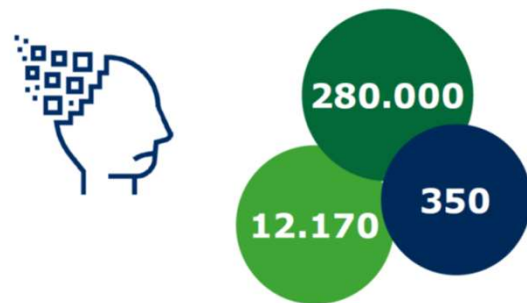
- Rijksoverheid stimuleert dat ouderen zo lang mogelijk thuis blijven wonen
→ In Geertruidenberg woont 94,3% van de 70+ers thuis

- Zorgvraag neemt toe, leidt tot stijgende zorgkosten

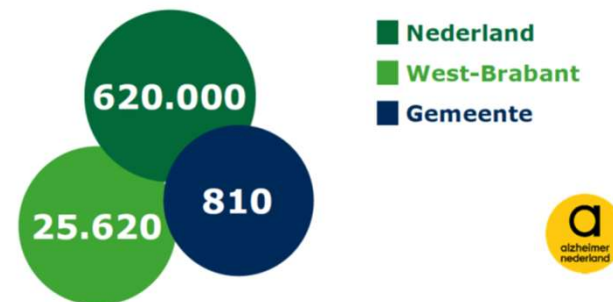
Gevolgen voor de volksgezondheid		
	Aantal mensen met meerdere chronische aandoeningen tegelijk 2015: 4,3 miljoen 2040: 5,5 miljoen +28%	
	Aantal sterfgevallen ten gevolge van dementie 2015: 14.000 2040: 40.000 +186%	
	Aantal 75-plussers dat zich eenzaam voelt 2015: 600.000 2040: 1,3 miljoen +117%	
		Aantal mensen met artrose 2015: 1,2 miljoen 2040: 2,3 miljoen +92%
		Aantal mensen met dementie 2015: 154.000 2040: 330.000 +114%
		Aantal mensen met urine-incontinentie 2015: 495.000 2040: 740.000 +49%

Bron: RIVM

Aantal mensen met dementie in 2020

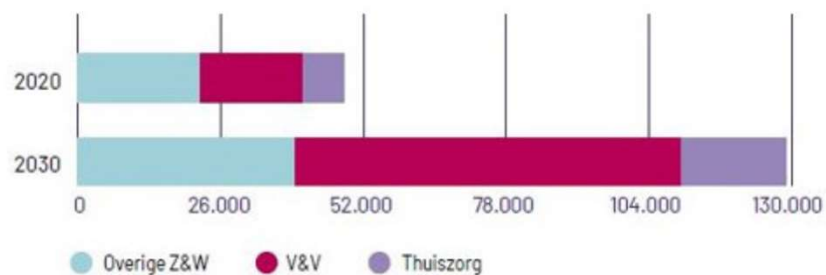
Prognose van het aantal mensen met dementie in 2050

→ In Geertruidenberg stijging van 350 mensen met dementie in 2020 naar 810 in 2050

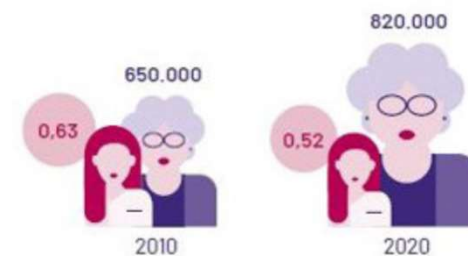
- Personeelstekort in de zorgsector
- Werkdruk stijgt

Tekort aan medewerkers*

Werkdruk stijgt

aantal 80+ met zorg / medewerker per cliënt

→ Brede maatschappelijke opgave om de zorg, waaronder ondersteuning vanuit de Wmo, toekomstbestendig te maken

Ondersteuning vanuit de Wmo in Geertruidenberg

2160 inwoners met een Wmo maatwerkvoorziening in 2023

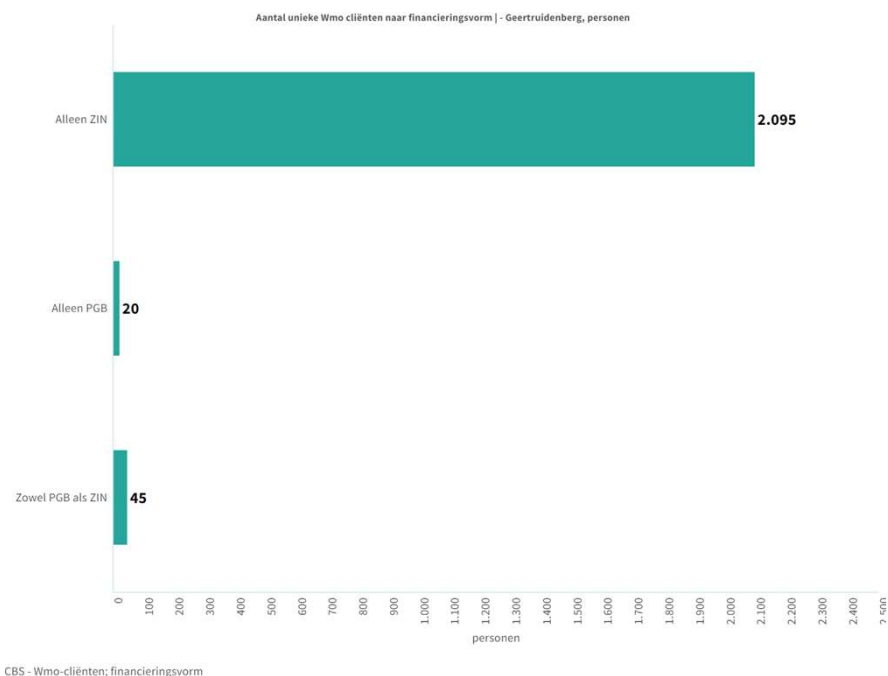
Percentage inwoners met Wmo maatwerkvoorziening:

- 9% in Raamsdonksveer
- 11% in Geertruidenberg
- 6% in Raamsdonk

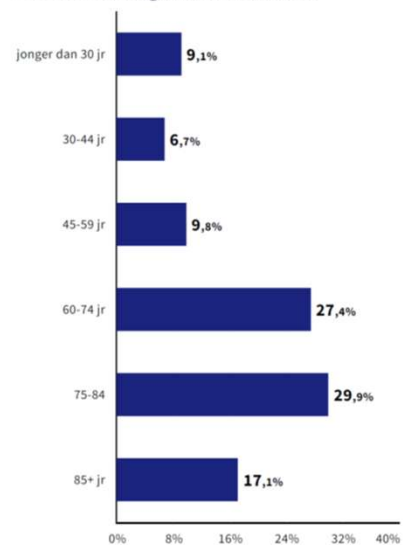
Aantal inwoners met een maatwerkvoorziening hoger dan landelijke gemiddelde

Kosten per inwoner van de gemeente voor Wmo maatwerkvoorzieningen in 2022:

- € 271 in Geertruidenberg
- € 291 landelijk

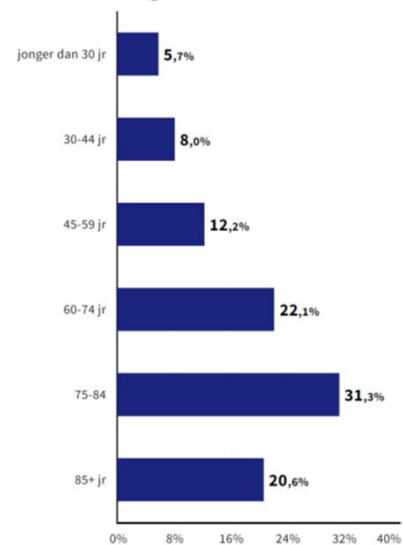

Wmo-cliënten naar leeftijd en geslacht
Geertruidenberg, aandeel mannen

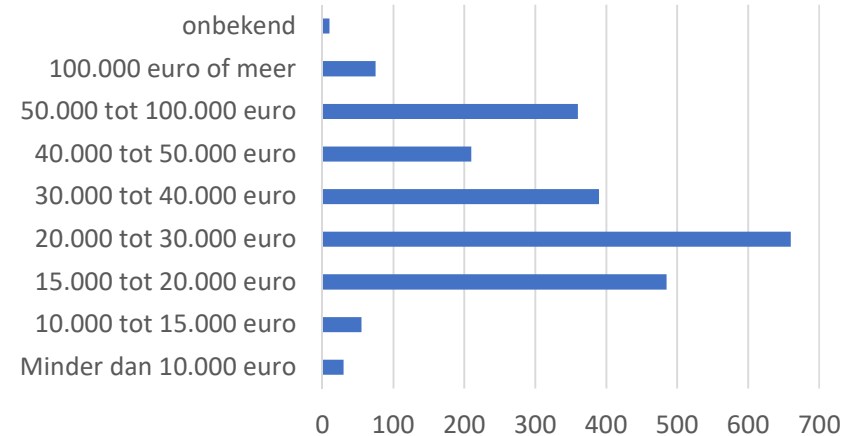
CBS GMSD Wmo | tweede halfjaar 2023

Wmo-cliënten naar leeftijd en geslacht
Geertruidenberg, aandeel vrouwen

CBS GMSD Wmo | tweede halfjaar 2023

Huishoudinkomen

Relatief veel gestapelde voorzieningen (Wmo, Participatiewet, Jeugdwet)
in deze gemeente

Stapeling in huishoudens per aantal voorzieningen aantal per 1.000 huishoudens

Geertruidenberg

Nederland

● 1 voorziening ● 2 voorzieningen ● 3 voorzieningen ● 4 voorzieningen
● 5 voorzieningen ● 6 of meer voorzieningen

CBS GMSD Wmo | tweede halfjaar 2023

Stapeling in huishoudens met voorzieningen per wet aantal per 1.000 huishoudens

Geertruidenberg

Nederland

● Alleen Jeugd ● Alleen P-wet ● Alleen Wmo ● Jeugd en P-wet
● Jeugd en Wmo ● P-wet en Wmo ● Jeugd, P-wet en Wmo

CBS GMSD Wmo | tweede halfjaar 2023

Doel en opzet van de bijeenkomst

- Welkom
- Wat is de Wmo?
- Waarom staat de zorg onder druk?
- **Wat speelt er?**
- Wmo: de cijfers
- Waar willen we naartoe?
- Wat is daarvoor nodig?
- Wat betekent dit voor de raad?

Enkele voorbeelden uit de praktijk

- Casus 1: Mevrouw Klaassen, 82 jaar
- Casus 2: Roos, 22 jaar
- Casus 3: Joost, 19 jaar

Knelpunten Wmo

- Stijgend aantal cliënten
- Stijgende kosten, o.a. door stijging lonen zorgpersoneel (N.B. gemeenten gehouden aan betalen van reëel tarief)
- Stapeling van voorzieningen
- Aanzuigende werking huishoudelijke ondersteuning door abonnementstarief
- Wachtlijsten huishoudelijke ondersteuning
- Lage uitstroom
- Beperkte doorstroom naar Wlz, mensen stellen het uit
- Inwoners claimen recht te hebben op voorzieningen
- Afname rijksmiddelen (ravijnjaar 2026)

Dilemma's

- In hoeverre wordt zelfredzaamheid benut?
- In hoeverre wordt er een beroep gedaan op naasten en het sociaal netwerk?
- Zo lang mogelijk thuis wonen of verhuizen?
- Hoe gaan we om met de eisen en wensen van inwoners?
- Hoe zorgen we ervoor dat inwoners anticiperen op volgende levensfases?
- Schotten in de zorg en ondersteuning; hoe zorgen we dat de inwoner adequate ondersteuning krijgt?
- Hoe kunnen we de sociale basis versterken?
- Wanneer kiezen we voor een maatwerkvoorziening en wanneer organiseren we een collectieve, vrij toegankelijke voorziening?

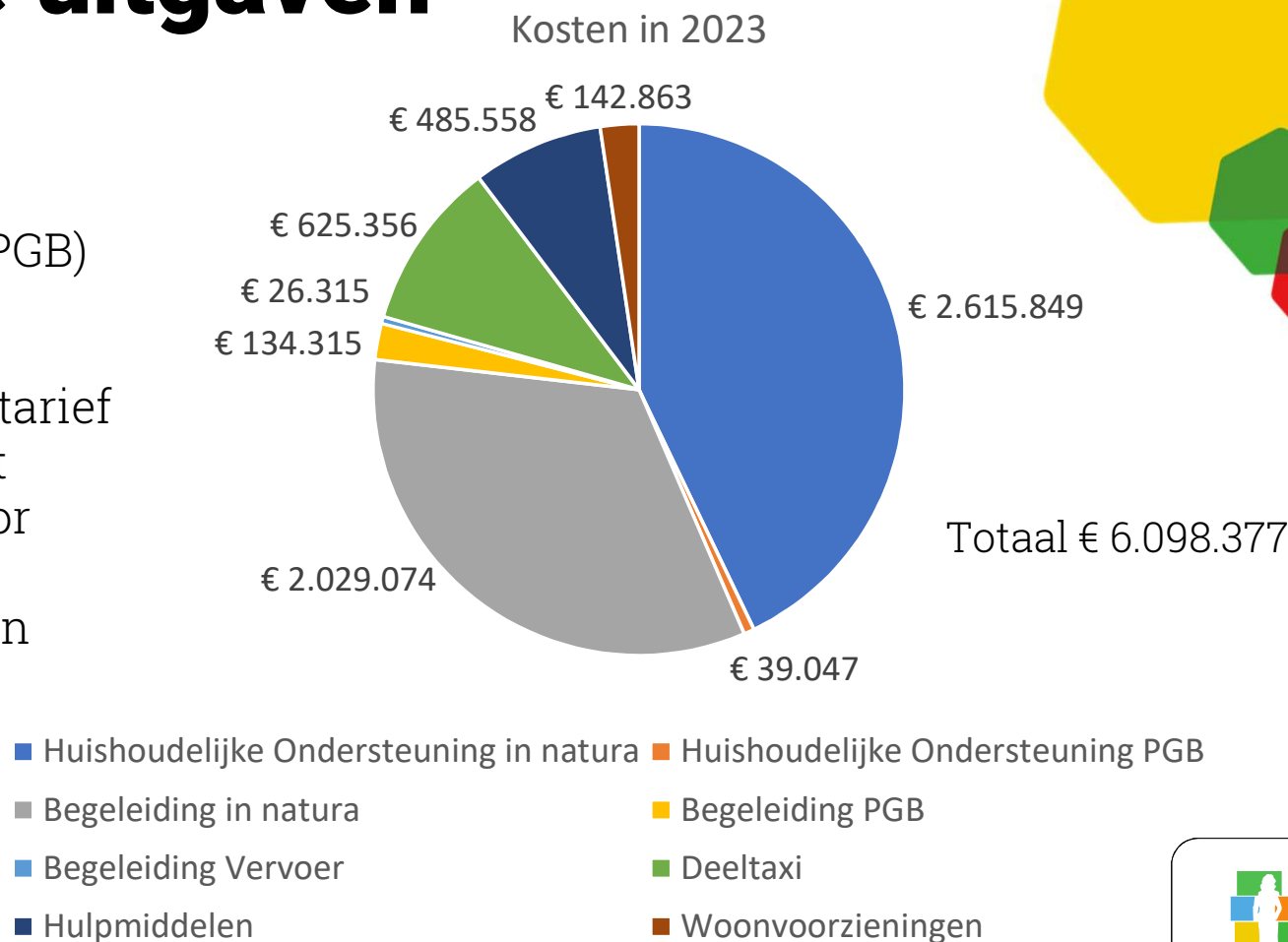
Doel en opzet van de bijeenkomst

- Welkom
- Wat is de Wmo?
- Waarom staat de zorg onder druk?
- Wat speelt er?
- **Wmo: de cijfers**
- Waar willen we naartoe?
- Wat is daarvoor nodig?
- Wat betekent dit voor de raad?

Gemeentelijke uitgaven

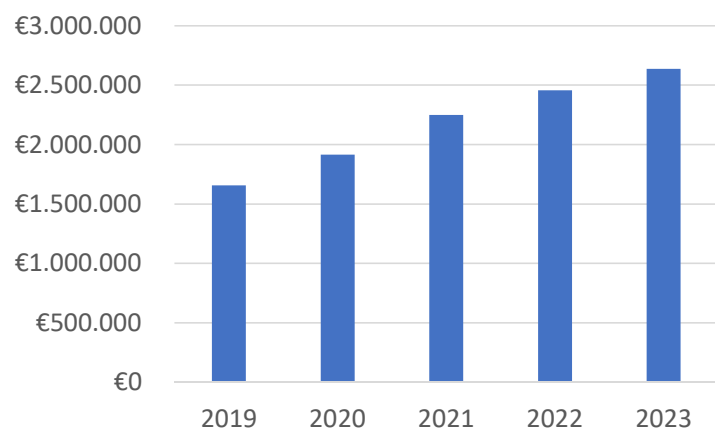
Maatwerkvoorzieningen
verstrekt in natura of
persoonsgebonden budget (PGB)

Wetsvoorstel: Abonnementstarief
van € 20,60 per maand wordt
afgeschaft en vervangen door
inkomens- en
vermogensafhankelijke eigen
bijdrage in 2026

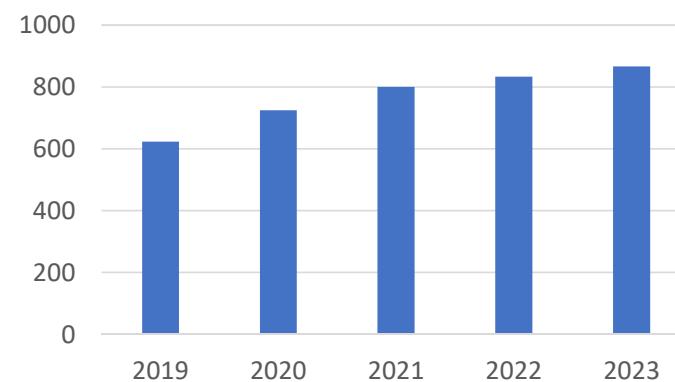

Huishoudelijke ondersteuning (zorg in natura)

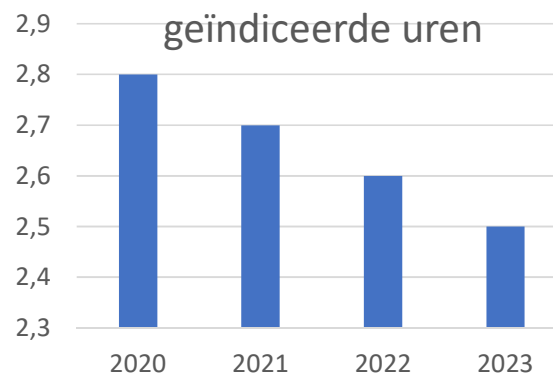
Kosten

Aantal cliënten

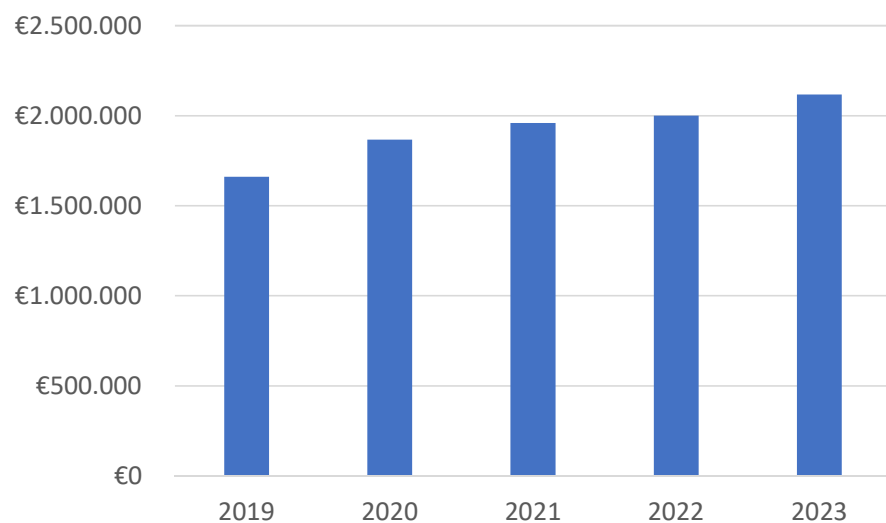
Gemiddeld aantal
geïndiceerde uren

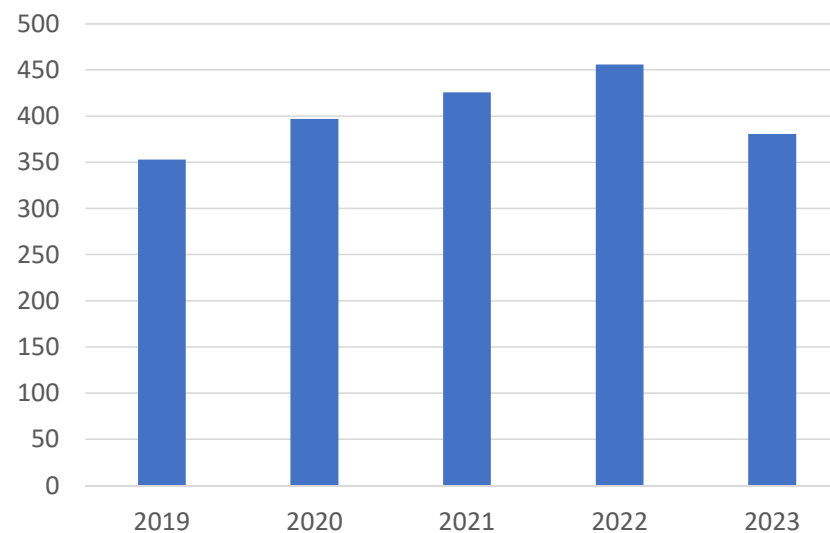
Bron: Jaarrapportage
inkoopbureau Karel

Begeleiding (zorg in natura)

Kosten

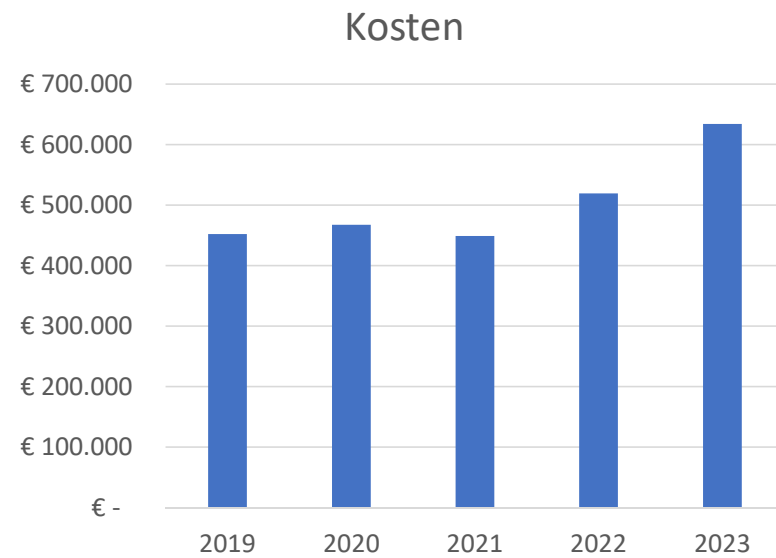
Aantal cliënten

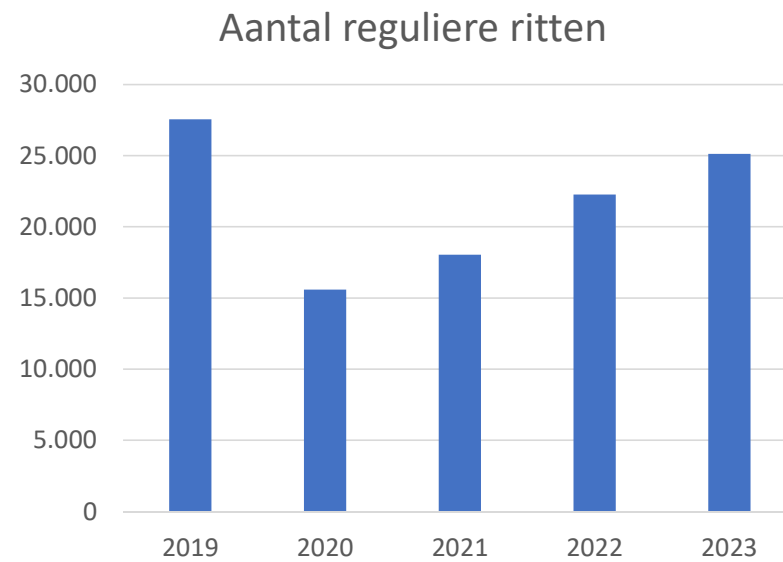
Bron: Jaarrapportage
inkoopbureau Karel

	Waakvlam	Licht	Midden	Zwaar
Aandeel cliënten 2019	2,27 %	64,31 %	32,58 %	0,57 %
Aandeel cliënten 2023	3,74 %	76,20 % ↑	19,52 % ↓	0,53 %

Deeltaxivervoer

N.B. inclusief vaccinatieritten

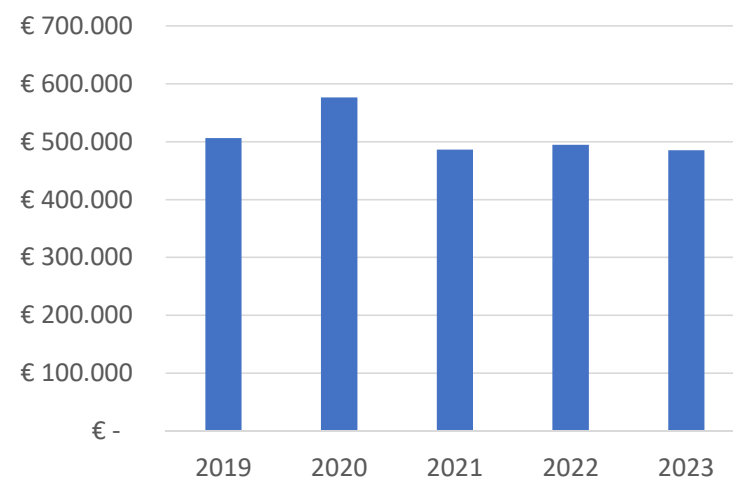
Bron: Regio West-Brabant

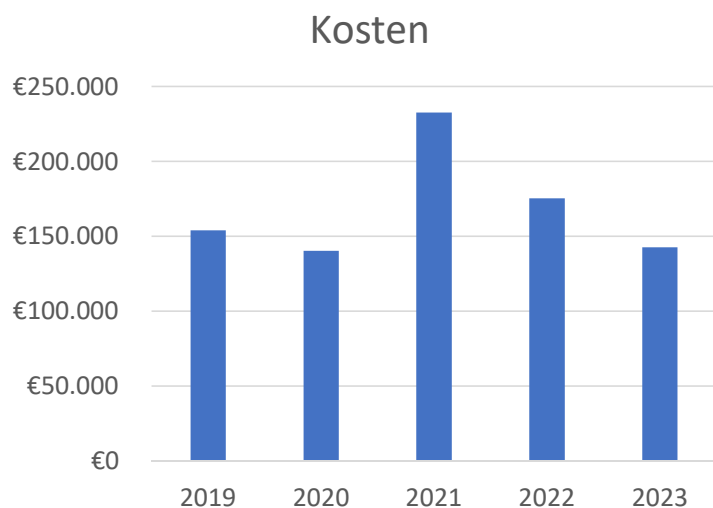
Hulpmiddelen

	Aantal voorzieningen	Totale maandelijkse kosten huur en onderhoud
(elektrische) rolstoel, duwondersteuning, aangepaste buggy	221	€ 12.700
scootmobielen	215	€ 19.689
fietsvoorzieningen	54	€ 6.653
tillift en bad-, douche-, toilet- en transfervoorzieningen	21	€ 1.723
<i>Totaal</i>	<i>511</i>	<i>€ 40.764</i>

Kosten

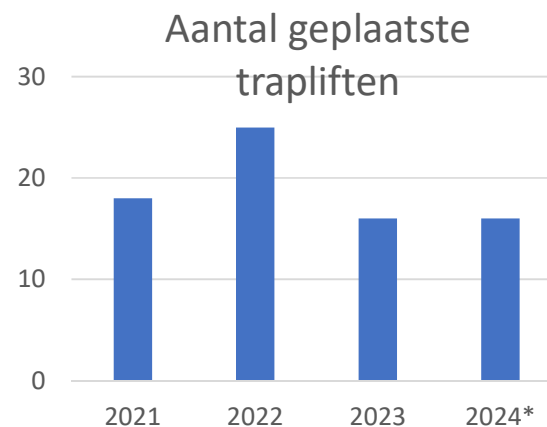

Woningvoorzieningen

Onder andere:

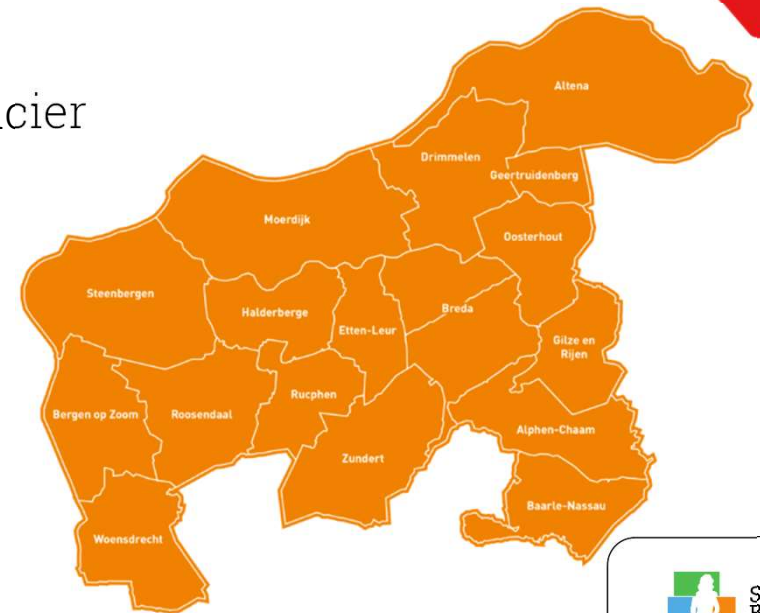
- Woningaanpassingen, zoals verbreding van deuren en verlagen van drempels
- Verbouwing, zoals aanbouw aan de woning of het aanpassen van keuken, toilet of badkamer (incidenteel)
- Verhuis- en inrichtingskostenvergoeding
- Trapliften (81 stuks in gebruik)

**prognose
leverancier
Handicare*

Samenwerking in de regio

- Wmo Huishoudelijke ondersteuning: 3 gemeenten, 13 aanbieders
- Wmo Begeleiding: 4 gemeenten, 100+ aanbieders
- Wmo Deeltaxi: 16 gemeenten + provincie, 1 leverancier
- Wmo Hulpmiddelen: 13 gemeenten, 2 leveranciers
- Wmo Trapliften: 10 gemeenten, 1 leverancier
- Beschermd Wonen: Gemeenschappelijke regeling regio Breda, 8 gemeenten

Doel en opzet van de bijeenkomst

- Welkom
- Wat is de Wmo?
- Waarom staat de zorg onder druk?
- Wat speelt er?
- Wmo: de cijfers
- Waar willen we naartoe?
- Wat is daarvoor nodig?
- Wat betekent dit voor de raad?

Transformatie: de 'beweging naar de voorkant' in het sociaal domein

“Iedereen in de gemeente Geertruidenberg doet naar vermogen mee, en draagt naar vermogen bij. We kijken naar elkaar om en voelen ons verbonden”

Voor een houdbare basisondersteuning is een beweging nodig:

- naar preventie
- van individueel naar collectief
- van niet vrij toegankelijk naar vrij toegankelijk

Alleen als we de Wmo weer gaan zien als vangnet, en niet als een recht, blijft de zorg en ondersteuning bereikbaar en betaalbaar voor de mensen die het écht nodig hebben. Dat vraagt om investeren in preventieve, gezamenlijke en vrij toegankelijke voorzieningen.

Wat moet er anders?

Ondersteuning anders organiseren. Een verantwoordelijkheid voor iedereen.

- Hulpvragen zo licht als mogelijk oppakken, zwaardere ondersteuning voorkomen
- Ondersteuning zoveel als mogelijk organiseren als (groepsgerichte) vrij toegankelijke voorzieningen
- Verbinding sociaal domein en maatschappelijke partners; alternatieve vormen van ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband

Vertrekpunt is eigen regie en zelfredzaamheid

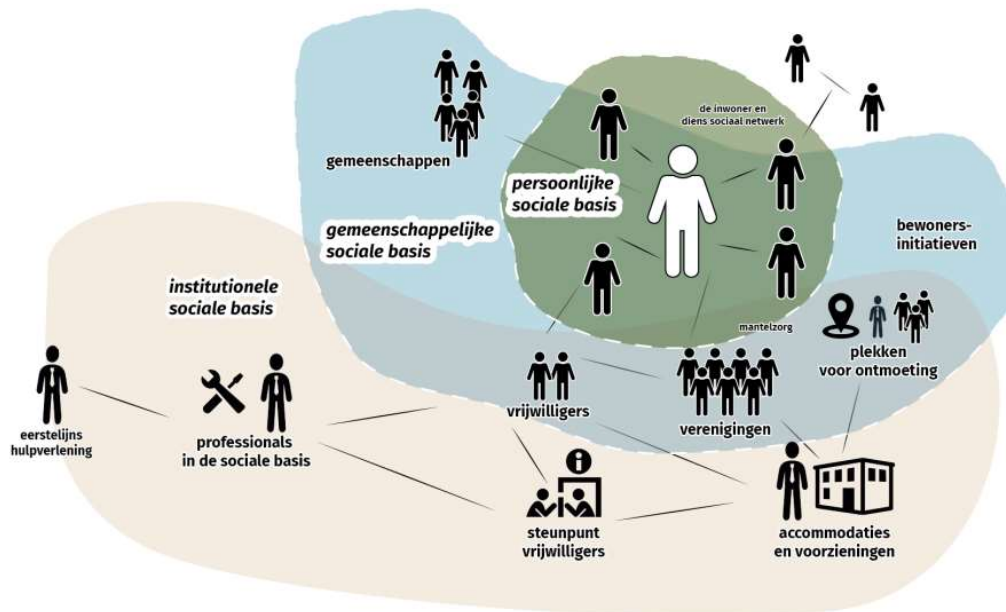
- Wat kan de inwoner zelf, eventueel met hulpmiddelen?
- Wat kunnen de naasten / mantelzorgers?
- Wat kan het sociaal netwerk?

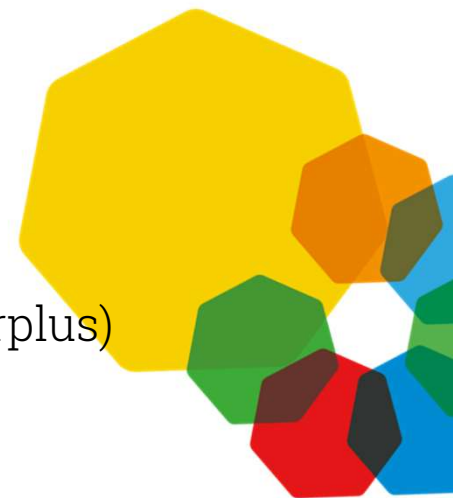
Doel en opzet van de bijeenkomst

- Welkom
- Wat is de Wmo?
- Waarom staat de zorg onder druk?
- Wat speelt er?
- Wmo: de cijfers
- Waar willen we naartoe?
- Wat is daarvoor nodig?
- Wat betekent dit voor de raad?

Faciliteren beweging naar voorkant

- Integraal werken; van (versnipperd) aanbod naar een (brede) hulpvraag met een integrale oplossing
→ Omgekeerde verordening sociaal domein
- Wijk- en gebiedsgericht organiseren
- Versterken sociale basis

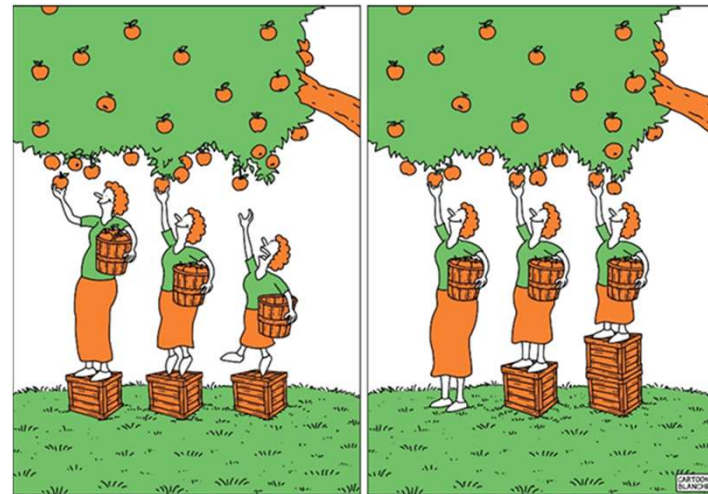

Enkele voorbeelden van ontwikkelingen en projecten:

- Uitvoering en ontwikkeling basisvoorziening welzijn (i.s.m. Surplus)
- Versterking informele zorg, mantelzorg en vrijwilligersbeleid (i.s.m. Surplus)
- Welzijn op recept (i.s.m. Surplus)
- Vrijwilligersplatform Geertruidenberg voor Elkaar
- Multifunctionele accommodatie Hooipolder/ Huis van de Wijk (De Schelf)
- Project “Wijkgericht werken”
- Realisatie integrale wijkteams
- Stevig lokaal team
- Project “Omgekeerd werken in de basisondersteuning”

Project Omgekeerd Werken

- We zetten de hulpvraag van de cliënt centraal
- Er wordt vraaggericht gewerkt; het te bereiken effect bij de inwoner staat centraal, dus niet het aanbod aan voorzieningen
- We werken integraal samen met elkaar, vanuit verschillende wetten in het sociaal domein
- Maatwerk zonder willekeur
- Omgekeerde verordening sociaal domein

Focus op kostenbeheersing

- Monitor Mens en Zorg t.b.v. monitoring en effectmeting
- Evaluatieonderzoek bekostigingsmodel Wmo Begeleiding
- Aanscherpen wijze van indiceren a.d.h.v. Omgekeerde verordening sociaal domein
- Communicatie; inwoners bewust maken van kosten en stimuleren dat zij anticiperen op levensfases

Doel en opzet van de bijeenkomst

- Welkom
- Wat is de Wmo?
- Waarom staat de zorg onder druk?
- Wat speelt er?
- Wmo: de cijfers
- Waar willen we naartoe?
- Wat is daarvoor nodig?
- Wat betekent dit voor de raad?

Wat betekent dit voor de raad?

- Rol bij de nieuwe Omgekeerde verordening sociaal domein
- Werkgroep sociaal domein?
- Vragen van inwoners op constructieve manier aanhoren
- Het gesprek aangaan over zelfredzaam en samenredzaamheid
- Vertrouwen in professionaliteit van consulenten; wij willen juist ongelijkheid voorkomen

**Dank voor jullie
aandacht!**